

FERDINAND DAUWE (1881-1948)

1919

Dauwe, Ferdinand werd in 1881 te Wetteren geboren; hij overleed op 30 november 1948.

Hij volbracht zijn middelbare studiën aan het College te Aalst, zijn geneeskundige studiën aan de Rijksuniversiteit te Gent, waar hij in juli 1903 tot doctor in de geneeskunde promoveerde. Hetzelfde jaar werd hij uitgeroepen tot laureaat van de universitaire wedstrijd 1901-1903 en tot laureaat van de wedstrijd voor reis-

beurzen van de Belgische Regering. Hij ondernam toen een studiereis in Duitsland, waar hij twee jaar lang verbleef en achtereenvolgens de universitaire klinieken en laboratoria van Berlijn, Straatsburg en Keulen bezocht; aan deze laatste bekam hij de titel van assistent. Als leermeesters had hij o.m. Hofmeister, Spiro, von Recklinghausen, Krehl, Naunyn, Michaëlis, wier onderwijs een diepe stempel op de jonge doctor drukte. Zijn bijzondere interesse ging ongetwijfeld naar de inwendige geneeskunde, maar hij had aangevoeld welke nieuwe richting deze gekozen had: de nauwere samenwerking tussen kliniek en laboratorium. Hij werkte dan ook evenveel in de laboratoria voor fysiologische chemie als in de Interne Kliniek. Getuigen hiervan zijn bijdragen „Ueber die Bindung des Chlors

in der Magenschleimhaut” en „Ueber die Absorption der Fermente durch Kolloide”. Bij zijn terugkeer te Gent werd hij in 1905 benoemd tot assistent aan de Interne Kliniek, waar hij tot 1909 onder de leiding van Professor Eug. Eeman werkzaam was. In deze periode liet hij een aantal belangrijke publikaties verschijnen die de meest verschillende gebieden van de inwendige geneeskunde bestreken en die zijn belangstelling tonen voor alles wat toen de geneeskunde meest kon vooruithelpen: laboratorium en roentgenonderzoek. Een open oog had hij tevens voor de grote sociale kwalen van die tijd, nl. voor de tuberculose; en het zal zeker geen louter toeval geweest zijn dat hij op 25-jarige leeftijd benoemd werd tot lid van de Commissie ter bestrijding van de tering!

Het einde van zijn assistentschap betekende voor Ferdinand Dauwe niet het

einde van zijn wetenschappelijke activiteit. Hij nam verder actief deel aan congressen, o.a. aan de Vlaamse natuur- en geneeskundige congressen, en publiceerde verschillende artikels waaronder een aantal betrekking hadden tot de maagziekten, een gebied waarvoor hij zich toen speciaal interesseerde en waarin hij het onderwerp gevonden had van zijn thesis ter verkrijging van het speciaal doctoraat in de geneeskundige wetenschappen. Dit doctoraat verwierf hij in juni 1914; de thesis luidde „*Les hypersécrétions de l'estomac*”.

In december 1918 werd hij benoemd tot geaggregeerde van de universiteit te Gent en kort daarop, bij K.B. van 14 november 1919, tot docent, belast met de Polikliniek voor inwendige ziekten en de propedeutica.

Reeds vele jaren voordien was hij begonnen met het verzamelen van de imponerende dokumentatie die hem zou toelaten zijn standaardwerk te schrijven „*Diagnostic et analyses cliniques*”, een boek van 800 bladzijden dat in 1922 verscheen en waarin de meest moderne laboratoriummethodes en technieken beschreven stonden welke, samen met de klinische gegevens, het harmonisch geheel vormen dat de diagnose laat stellen. Een gelijkaardig werk, echter meer aangepast aan de behoeften van het onderwijs, liet hij in 1945 in het Nederlands verspreiden onder de titel „*Propedeutica en onderzoekingsmethoden bij inwendige ziekten*”. Daarnaast schreef hij, over de meest diverse onderdelen van de inwendige geneeskunde, een belangrijk aantal artikels die allen van een ontzaglijke belesenheid en een bewonderenswaardige klinische zin getuigen.

Ferdinand Dauwe werd bij K.B. van 19 januari 1929 tot buitengewoon en bij K.B. van 27 december 1933 tot gewoon hoogleraar benoemd. In het jaar 1935-36 was hij deken en in het jaar 1936-37 secretaris van de faculteit der geneeskunde. Steeds bezorgd om de vooruitgang van de geneeskundige wetenschap in België, was Ferdinand Dauwe stichtend lid of lid van talloze wetenschappelijke verenigingen, o.a. de Belgische verenigingen voor inwendige geneeskunde, gastro-enterologie, cardiologie, neurologie, radiologie.

Heel vroeg had Ferdinand Dauwe ingezien welke wegen de geneeskunde opging, dat haar toekomst gelegen was in de symbiose van de kliniek, het laboratorium en de techniek, op voorwaarde dat elkeen naar waarde geschat en het geheel door een echt humanistische geest bezielde werd. Zijn benoeming tot hoofd van de Polikliniek voor inwendige ziekten zou hem toelaten zijn opvattingen te concretiseren. Gans zijn leven wijdde hij zijn beste krachten aan de groei en de bloei van zijn afdeling; al de nieuwe methodes en technieken maakte hij zich eigen zodra hij overtuigd was dat ze ten goede konden komen aan het onderwijs en aan de patiënten. Hij spaarde tijd noch moeite om het beoogde doel te bereiken: aan de Polikliniek voor inwendige ziekten een universitaire standing te verzekeren. Hij slaagde er ten volle in.

P. REGNIERS.

PUBLIKATIES VAN FERDINAND DAUWE

- Influence de la saignée sur la tension artérielle.* Annales de la Soc. de Médecine de Gand, 1901.
Direction du courant électrique dans les muscles. Annales de la Soc. de Médecine de Gand, 1902.
 Thèses : *Hyperglobulie et climat de montagne.* — *Cryoscopie des urines.* — *De la réalité de l'intersystole.* Bulletin de la Soc. de Médecine de Gand et Policlinique, Bruxelles, 1903.
Ueber die Bindung des Chlors in der Magenschleimhaut. Berlin Archiv. für Verdauungskrankheiten, XI, 1905.
Ueber die Absorption der Fermente durch Kolloide. Studie van Biochimie. Hofmeister's Beiträge Z. chem. phys., 1905.
Les derniers progrès de la chimie de la digestion. Belgique médic., 1907.
La chimie et son rôle dans les sciences médicales. Verslag 1906.
Le régime alimentaire des prisons en Belgique. Rapport au congrès international, octobre 1910.
L'expatriation des Médecins Belges. Rapport. Congrès d'expansion mondiale, mars 1905.
Les rayons Roentgen et le diagnostic de la tuberculose pulmonaire. Bulletin de la Soc. de Médecine de Gand, 1903.
Le cancer des poissons. Étude de pathologie comparée. 1904 (Laborat.). Livre jubilaire de M. Boddaert. Annales de la Soc. de Méd. de Gand, 1904.
Les injections mercurielles. Bull. de la Soc. de Méd. de Gand, 1906.
Anchylostomiasis. Étude clinique et parasitologique. Annales de la Soc. de Médecine de Gand, 1906.
Leucémie lymphatique chronique. Étude clinique et microscopique. Annales de la Soc. de Médecine de Gand, 1906.
Pleurorhynchus. Étude clinique et bactériologique. Publications Soc. de Médecine de Gand, 1906.
Mélanosarcome du foie. Étude clinique. Publications Soc. de Médecine de Gand, 1906.
De la réalité de l'intersystole. La Policlinique, Bruxelles, sept. 1907.
Pyémie staphylococcique et pseudorhumatisme. Publications de la Soc. de Médecine de Gand, 1907.
Sarcomes de l'estomac. Soc. de Médecine de Gand, 1908.
Oorspronkelijke sarkomen der maag. XIIe Vlaamsch Geneesk. Congres, Sept. 1908.
L'alimentation du dyspeptique et du malade en général. Congrès international de l'alimentation, Gand, nov. 1908.
Action chimique et localisation des médicaments. Belgique médic., 1907.
Premier compte-rendu de la clinique médicale, 1906 et 1907. Annales Soc. Médicale de Gand, 1907.
Que faut-il penser du sanatorium populaire? Belgique Médicale, n° 7, 1-2-3, 1908.
Manuel de Technique thérapeutique médicale. Een bundel van 550 bladz. met fig. Paris, Baillière, 1909. (Vertaling met kommentaar).
Deuxième compte-rendu de la clinique médicale de l'Université de Gand. 1907-09. Ann. Soc. Médecine, 1909.
Sanatorium ou maisons salubres? Policlinique, Bruxelles, 1909.
Exploration radiologique de l'estomac normal et pathologique (met Prof. DE NOBELE). Annales de la Soc. de Médecine de Gand, 1909.
Cancer épithéliomateux du rein droit (met Dr. BEYER). Annales Soc. méd., 1909.
Tabès amyotrophique avec paralysie labio-glosso-pharyngée. Le Névraque (met Prof. F. D'HOLLANDER). 1909.
Tabès amyotrophique avec paralysie labio-glosso-pharyngée progressive. Journal belge de Neurologie, 1909 (id.).
Over amyotrophischen tabes. XIVe Vlaamsch natuur- en geneeskundig Congres, september 1910.
Tuberculose sténosante du pylore. Arch. des malad. de l'appareil digestif, Paris, 1913.
Over knobbelachtige pylorusvernauwing. Geneeskundig Congres, 1913.
L'hérédité de l'ulcère rond. Arch. des malad. de l'app. digest., Paris, 1913.
De erfelijkheid van de ronde maagzweer en van achylie. Geneeskundig Congres, 1914.
Les crises gastriques du tabès. Congrès intern. de Neurologie, Gand, 1913.
Les hypersécrétions de l'estomac. Thèse de doctorat spécial, 1 vol, Gand, 1914.

- Bilan de l'hématologie clinique.* Archives médicales Belges, 2, 1920.
L'hérédité norm. et pathol. des fonctions sécrétoires de l'estomac. Arch. médic. belges, juillet 1929.
Alimentation et nutrition. Archives médic. belges, n° 3, 1921.
Neurasthénie. Archives médic. belges, n° 12, 1922.
La Neurasthénie. 1 vol., Gand, 1922.
Over zenuwslapte. Vlaamsch geneesk. tijdschrift, n° 16-17, 1922.
Diagnostic et analyses cliniques. 1 vol. de 800 pages et 260 fig., Paris, Maloine, 1922.
De kanker te Gent. Vlaamsch geneesk. tijdschrift, n° 35-36, 1924.
Over de therapie der Basedowziekte. Vl. geneesk. tijdschr., 19-20, 1924.
Over de behandeling der suikerziekten. Vl. geneesk. tijdschr., n° 19-20, 1925.
Comment agit l'insuline? Bullet. de la Soc. de Médec. de Gand, mai 1925.
Note sur un cas d'albuminurie de Bence-Jones. Bull. de la Soc. de Médec. de Gand, 1927, et Journal médico-chirurgical d'Anvers, 1927.
De klinische betekenis van het electrocardiogram, met 34 afb. Vlaamsch geneesk. tijdschr., n° 30, 31, 32, 1927.
De diabetes insipidus. Vl. geneesk. tijdschr., n° 29, 1928.
Le diabète insipide. Étude clinique et biologique. Journal médico-chirurgical d'Anvers, n° 3, 1928.
La cure hépatique dans l'anémie pernicieuse (méthode de Whipple). Journal médico-chirurgical, n° 3, 1928.
Onderzoek van hart en bloedsomloop. Vlaamsch geneeskundig tijdschrift, n° 29, 30, 34, 40, 41, 47, 1929 en 4, 5, 1930.
État actuel de la question de la syphilis. Revue belge des sciences médicales, Tome IV, 5, 1932.
Proportion des syphilis nerveuses dans la pratique courante. Journal belge de Neurologie et de psychiatrie, 1.1.1933.
Dextrocardie avec inversion viscérale totale ou hétérotaxie. Revue belge des sciences médicales, Tome V, 8, 1933.
La tuberculose humaine et le cheptel. Revue belge des sciences méd., Tome V, 1, 1933.
Het klinisch Electro-cardiogram. Geneesk. bladen uit België, 10, 1933.
Komt de menselijke tuberculose niet ten deel uit den veestapel? Geneeskundige bladen uit België, 4, 1933.
Proportion des syphilis nerveuses et viscérales dans la médecine interne. Revue belge des sciences médicales, Tome VI, 2, 1934.
Syphilis du cœur et de l'aorte. Rev. belge des sciences méd., Tome VI, 7, 1934.
Electrocardiographie clinique. Rev. belge des sciences méd., Tome VII, 1, 1935.
A propos du traitement chirurgical de l'ulcère gastro-duodénal. Journal belge de gastro-entérologie, 1935 et Rev. belge des sc. méd., 1935.
Bloedtransfusie (les geredigeerd door Dr. DE BUSSCHER, assistent). Geneeskundige bladen, 3, 4, 1935.
Hart- en aortalues. Geneeskundige bladen uit België, 3, 10, 1935.
L'ordre des médecins. — De orde der geneesheren. Le médecin belge — De Belgische geneesheer, 34e jaar, 16, 1936.
Angor pectoris of stenocardie. Geneesk. bladen uit België, 4, 7, 8, 1936.
Traitement de l'ulcère gastrique et duodénal. Journal belge de gastro-entérologie, 6 juin 1937.
L'admission des non-indigents dans les hôpitaux. — De opnemng der niet-behoefstigen in gasthuizen. Le médecin belge — De Belgische geneesheer. Bull. fédération médicale, 35-37, 1937.
Het electrocardiogram bij diphtherie (voordracht gehouden te Utrecht). Geneeskundige bladen uit België, 8-9-10, 1937.
L'electrocardiographie dans la diphthérie. Bulletin de la Soc. belge de cardiologie, 4 déc. 1937.
Aktuele vraagstukken op 't gebied der lues congenita. Geneeskundige bladen, februari 1938.
L'extrasystolie clinique. Bullet. de la Soc. Belge de cardiologie, 3 juill. 1938.
Syphilis en immuniteit. Geneeskundige bladen uit België, 7-2, 1939.
Electrocardiographische myokardafwijkingen bij cardiosclerotische processen. Geneeskundige bladen uit België, 7, 8, 1939.

Le bas-voltage en électrocardiographie. Bulletin de la Soc. Belge de Cardiologie, 7-11-1940.
Bronsdiaabetes. Geneeskund. bladen uit België, maart-april 1941.
Voedings- en gezondheidstoestand der poliklinische patiënten. Ambtelijk verslag, 17-3-1942.
 Idem, ambtelijk verslag, 1 oct. 1942.
L'ulcère peptique par carence alimentaire. Bulletin internat. du Serv. de Santé des armées, n° 9, sept. 1945.
Propaedeutica en onderzoekingsmethoden bij inwendige ziekten. Gent, Standaard-boekhandel, 1945.
La basse tension dans l'électrocardiogramme. Bullet. de l'Acad. de Médecine de Belgique, 1946.

HENRI FREDERICQ

1919

Fredericq, Henri, Robert, Antoine werd geboren te Luik op 11 juni 1887. Hij is de zoon van Baron Leon Fredericq, hoogleraar in de Fysiologie te Luik en van Bertha Spring.

Hij volbracht zijn middelbare studiën aan het Koninklijk Atheneum te Luik, zijn hogere studiën aan de Rijksuniversiteit te Luik. Hij behaalde het diploma van Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde te Luik in 1912.

Hij was hulp-preparator in de Fysiologie aan de Universiteit van Luik van 1908 tot 1912. Hij was assistent in de Fysiologie aan dezelfde Universiteit van 1912 tot 1919 (Oorlogsvrijwilliger van 1914 tot 1918). Hij werd benoemd tot docent in de Fysiologie en Fysiologische Scheikunde aan de Universiteit te Gent bij K.B. van 31 oktober 1919. Hij werd buitengewoon hoogleraar te Gent bij K.B. van 15 juni, 1920.

Tot groot spijt van zijn leerlingen, verliet hij de Gentse Universiteit toen hij benoemd werd als buitengewoon hoogleraar aan de Universiteit te Luik, bij K.B. van 25 augustus, 1921. Later, in 1923, werd hij gewoon hoogleraar te Luik, en van 1947 tot 1950 was hij Rector van de Luikse Universiteit.

Te Gent was hij verbonden aan de Faculteit der geneeskunde, te Luik, aan de faculteiten der geneeskunde en der wetenschappen.

Hij werd tot het emeritaat toegelaten in 1956.

Universitaire prijzen : Laureaat van de universitaire wedstrijd, groep anatomo-fysiologische wetenschappen, in 1911; eerste bij de wedstrijd voor reisbeurzen in 1912.

Academische prijzen : Prix Alvarenga de Piauhy, Académie Royale de Médecine, 1908 (partagé); Prix Gluge de Physiologie, Académie Royale, Classe des Sciences, 1912; Prix Mathieu Bourceret (circulation du sang), Académie de Médecine de Paris, 1914. Daarna, toen hij te Luik doceerde : Prix Elie de Cyon, Académie des Sciences de Bologne, 1925; Prix Agathon De Potter, Académie

